

WYROK

Warszawa, dnia 4 kwietnia 2025 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodnicząca: Katarzyna Paprocka

Protokolant: Mikołaj Kraska

po rozpoznaniu na rozprawie odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 3 marca 2025 r. przez wykonawcę Roberta Wojniusza ITINET w Zielonej Górze w postępowaniu prowadzonym przez Gminę Kościan przy udziale uczestnika zgłaszającego przystąpienie po stronie Zamawiającego, wykonawcy SIGMA Electro-Networks sp. z o.o. w Nowym Tomysłu

orzeka:

1. oddala odwołanie;

2. kosztami postępowania obciąża Odwołującego i zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę 10 000 zł 00 gr (słownie: dziesięć tysięcy złotych zero groszy) uiszczoną przez Odwołującego tytułem wpisu od odwołania, kwotę 3 600 zł 00 gr (słownie: trzy tysiące sześćset złotych zero groszy) poniesioną przez Odwołującego tytułem wynagrodzenia pełnomocnika oraz kwotę 815 zł 00 gr (słownie: osiemset piętnaście złotych zero groszy) poniesioną przez Odwołującego tytułem dojazdu na rozprawę.

Na orzeczenie - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Zamówień Publicznych.

Przewodnicząca:

Sygn. akt: KIO 780/25

Uzasadnienie

Zamawiający, Gmina Kościan prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na Budowę oświetlenia ulicznego w miejscowości Stare Oborzyska. Numer referencyjny: ZP.272.11.2024, w trybie podstawowym z możliwością przeprowadzenia negocjacji. Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 30 grudnia 2024 r., pod nr: 2024/BZP 00676806. Wartość szacunkowa zamówienia nie przekracza progów unijnych. W dniu 3 marca 2025 r. do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej wpłynęło odwołanie wykonawcy Roberta Wojniusza prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą R.W. ITINET od niezgodnych z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz.U. z 2024 r., poz. 1320 ze zm., dalej jako „PZP”) czynności i zaniechań Zamawiającego, polegających na:

1. wyborze najkorzystniejszej oferty SIGMA Electro-Networks sp. z o.o. (dalej jako: „SIGMA”),
2. zaniechaniu odrzucenia oferty ww. wykonawcy,
3. zaniechaniu wyboru oferty Odwołującego jako najkorzystniejszej.

Odwołujący zarzucił Zamawiającemu naruszenie następujących przepisów, tj.:

- 1) art. 226 ust. 1 pkt 8 PZP w zw. z art. 224 ust. 6 w zw. z art. 16 PZP poprzez zaniechanie odrzucenia oferty SIGMA, podczas gdy powinna podlegać ona odrzuceniu jako zawierająca rażąco niską cenę, a złożone przez SIGMA wyjaśnienia, sprowadzające się do ogólnikowego, kilkudziesięcioparagrafowego opisu, dotyczącego niesprecyzowanych przez SIGMA posiadanych zasobów, posiadanego sprzętu czy wykonania prac metodą przyciskową, nie potwierdzają zaoferowanej przez SIGMA ceny, a z kalkulacji cenowej przedstawionej przez tego wykonawcę wynika, że wskazana cena nie uwzględnia wszystkich elementów cenotwórczych, w szczególności związanych z wykonaniem tzw. robót przeciskowych,
- 2) art. 226 ust. 1 pkt 5 PZP poprzez zaniechanie odrzucenia oferty SIGMA, podczas gdy przedstawiona przez wykonawcę SIGMA, jako załącznik do wyjaśnień, kalkulacja cenowa, wskazuje na:
 - a. nieuwzględnienie przez wykonawcę SIGMA wszystkich warunków realizacji zamówienia wynikających z dokumentacji przetargowej,
 - b. przyjęcie nieprawidłowych, zaniżonych wartości do kalkulacji, nie pozwalających na prawidłową realizację zamówienia, a tym samym, oferta wykonawcy SIGMA pozostaje niezgodna z warunkami zamówienia,

c.rażące błędy w przyjęciu założeń cenotwórczych, które były korygowane przez samego wykonawcę i nie zostały wyjaśnione w kontekście zmniejszenia liczby roboczogodzin/dni potrzebnych na realizację zamówienia czy kwoty przyjętej jako wynagrodzenie za 1 h pracy,

3)art. 239 ust. 1 PZP poprzez dokonanie wyboru oferty SIGMA jako najkorzystniejszej, podczas gdy powinna ona podlegać odrzuceniu, jako zawierająca rażąco niską cenę.

Podnosząc wskazane zarzuty, Odwołujący wniósł o uwzględnienie odwołania i nakazanie Zamawiającemu:

- 1)unieważnienia czynności wyboru oferty SIGMA jako najkorzystniejszej,
- 2)odrzućenia oferty SIGMA,
- 3)ponownego przeprowadzenia badania i oceny ofert, z pominięciem oferty wykonawcy SIGMA,
- 4)wybór oferty Odwołującego jako najkorzystniejszej.

Ponadto, Odwołujący wniósł o obciążenie Zamawiającego kosztami postępowania odwoławczego, w tym kosztami zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Jak wyjaśnił w uzasadnieniu odwołania, wyjaśnienia wykonawcy SIGMA w zakresie rażąco niskiej ceny zawierają następujące uchybienia, które powinny skutkować odrzuceniem oferty tego wykonawcy, tj.: wyjaśnienia mają ogólny charakter, nie dołączono do nich dowodów, wykonawca drastycznie zaniżył pozycję pt. „Urządzenie do przecisków”, zaniżył liczbę rbh na wykonanie całego zadania, nie wykazał dysponowania niezbędnym sprzętem. Po pierwsze, zdaniem Odwołującego, wyjaśnienia wykonawcy SIGMA są ogólne i nie zawierają żadnych możliwych do uchwycenia wartości ekonomicznych pozwalającymi na ocenę, w jaki sposób dane czynniki mogły ukształtować cenę. Odwołujący zwrócił uwagę na błędy w tych wyjaśnieniach i nieuzasadnione korekty tych błędów, a w efekcie przyjęcie błędnych założeń co do skosztorysowania oferty. Jak wskazał wykonawca R.W. w odwołaniu, wykonawca SIGMA „(...) nie wyjaśnił naglej zmiany liczby godzin przyjętych do wykonania, czy zmiany wynagrodzenia. Nie wyjaśnił również dlaczego pierwotnie nie skalkulował pracy sprzętu a potem to uczynił. Ale uczynił to w taki sposób, że zmniejszył liczbę przedmiaru robót aby pasowało do złożonej ceny. Zmniejszając jednak przedmiar robót, uczynił to niezgodnie z założeniami przyjętym przez samego Zamawiającego.” W tym zakresie, Odwołujący powołał się na załączony przez Zamawiającego przedmiar robót, wskazując, że jakkolwiek ma on charakter pomocniczy, to jednak przedstawia pewne założenia w zakresie realizacji robót, do których wykonawca nie odniósł się i nie wyjaśnił, czy jego zdaniem konieczne jest zmniejszenie liczby roboczogodzin i dlaczego. Zdaniem Odwołującego, nie wiadomo również jak bliskość siedziby od miejsca wykonania robót ma wpłynąć na wartość zamówienia. Zdaniem Odwołującego, wykonawca nie uwzględnił 240 rbh na dojazdy pracowników z siedziby do miejsca realizacji prac co daje kwotę niedoszacowania – 9 tys. zł. Wskazał, że wykonawca SIGMA nie skosztorysował kosztów transportu sprzętu jest jego pozostawienia w miejscu realizacji. Odwołujący podkreślił, że wykonawca SIGMA nie dołączył do wyjaśnień dowodów, np. zanonimizowanych umów o pracę lub listy płac, kosztorysu szczegółowego z uwzględnieniem wymaganych norm dla wykonania poszczególnych czynności, dokumentów wykazujących posiadany sprzęt i koszty amortyzacji i zużycia sprzętu, ofert na zakup towaru po cenie wskazanej w kosztorysie. Ponadto, Odwołujący uważa, że Przystępujący drastycznie zaniżył pozycję dotyczącą kosztów przecisków. Powołał się na przedmiar robót Zamawiającego, zgodnie z którym przewidziano sprzęty w ilości 236,66 motogodzin (mth), natomiast ta pozycja wg Przystępującego wyniesie łącznie 54 mth i kosztować będzie tylko wartości paliwa. Jego zdaniem, nie ujęto w tej pozycji kalkulacji: robocizny, transportu, kosztu użycia urządzeń oraz innych elementów kosztotwórczych, które są uwzględniane w zwykłym kosztorysowaniu danej pozycji. Ponadto, zdaniem Odwołującego, Przystępujący na podstawie przedmiaru robót Zamawiającego nie uwzględnił wszystkich prac dodatkowych, tj. nasypywania piasku na dnie rowu kablowego, foli ostrzegawczej układanej w wykopie, pomiarów elektrycznych, podcinki drzew, demontażu starych opraw sodowych na istniejących słupach, demontażu przewodów, wyłączenia linii napowietrznej, szafki oświetleniowej która składa się z 4 obwodów i rezerwy. „(...) wykonawca SIGMA skalkulował jedynie zegar astronomiczny o wartości 900,00 zł oraz obudowę termoutwardzalną o wartości 579,67 zł. Zaznaczyć trzeba, że brakuje sporej części elementów które nie zostały skalkulowane, zgodnie z tym schematem. Według Skarżącego koszt wykonania takiej szafy to kwota około 7 tys złotych.” Generalnie rzecz biorąc, zdaniem ITINET R.W., Przystępujący niedoszacował oferty o 63 tys. zł netto. W efekcie, zdaniem Odwołującego wykonawca SIGMA nie tylko nie sprostował ciężarowi dowodowemu w niniejszej sprawie, ale również nie złożył wyjaśnień w zakresie wymaganym przez Zamawiającego. Wobec powyższego, przedstawione przez wykonawcę SIGMA wyjaśnienia, w ocenie Odwołującego, w żaden sposób nie uzasadniają zaoferowanej przez wykonawcę ceny, co stanowi podstawę odrzucenia jego oferty, o której mowa w art. 224 ust. 1 pkt 8 w zw. z art. 224 ust. 6 PZP. Zakwestionował ponadto podstawę do ponownego wezwania wykonawcy SIGMA do wyjaśnień.

W odpowiedzi z dnia 14 marca 2025 r. na odwołanie, Zamawiający wniósł o oddalenie odwołania w całości i zasądzenie na rzecz Zamawiającego kosztów postępowania odwoławczego. Zamawiający podniósł, że wyjaśnienia wykonawcy SIGMA wpisują się w treść wezwania, jakie zostało skierowane przez Zamawiającego. Zakwestionował, by przedmiar był

wyznacznikiem do określania zakresu robót koniecznych do wykonania, podkreślił zaś, że wynagrodzenie na gruncie niniejszego zamówienia ma charakter ryczałtowy. Wskazał, że jego zdaniem, sposób wyliczenia ceny na tak prostym zamierzeniu budowlanym, jakim jest przedmiotowa budowa oświetlenia ulicznego, aby była rzetelna nie musi się wcale odbywać poprzez tworzenie kosztorysu ofertowego szczegółowego – Zamawiający takiego kosztorysu szczegółowego nie żądał. Zaprzeczył, by – jak twierdzi Odwołujący – Przystępujący nie przedstawił żadnych dowodów na sposób wyliczenia ceny, wskazał na załączniki do pisma z dnia 3 lutego 2025 r. Podniósł ponadto, że: „(...) w przypadku uwzględnienia w cenie oferty co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę, wykonawca nie musi składać dowodów. Dowód wykonawca zobowiązany byłby złożyć np.. w przypadku gdyby przyjęte przez niego koszty pracy były niższe np. z powodu dofinansowania z PFRON”. Uznał, że zbędne było przedstawienie dokumentów wykazujących posiadany sprzęt. W odniesieniu do uznania przez Odwołującego, że Przystępujący drastycznie zaniżył pozycję „Urządzenie do przecisków”, Zamawiający wskazał, że koszt materiałów w postaci chociażby rury do przecisków został uwzględniony przez wykonawcę SIGMA w zastawieniu cen materiałów potrzebnych do wykonania zamówienia oraz został poparty dowodami w postaci oferty cenowej z dnia 21 stycznia 2025 r. od Firmy MTB Trzebińscy Spółka komandytowa - koszt tych materiałów to 8.096,40 zł, do tego należy doliczyć koszty robocizny, sprzętu i paliwa, uwzględnione w wyjaśnieniach Sigma Electro Networks Sp. z o.o. w wysokości 1.010,88 zł. Podniósł, że wykonawca SIGMA po prostu skalkulował tą pozycję w inny od Odwołującego sposób i zdaniem Zamawiającego, skoro uwzględnił takie czynniki jak materiał, robocizna i cenę sprzętu w niezbędnym aspekcie koniecznym do wykonania zamówienia, Zamawiający nie ma prawa kwestionować tej ceny. W odpowiedzi na zarzut dotyczący nie uwzględnienia przez wykonawcę SIGMA takich prac, jak: pomiary elektryczne i przycinka drzew, demontaż starych opraw ulicznych i wyłączenia, nasypywanie piasku na dnie rowu kablowego oraz folia ostrzegawcza układana w wykopie – Zamawiający stwierdził, że wykonawca SIGMA uwzględnił te koszty, wskazał na kwoty i miejsce, z którego to wynika. Co do kosztów codziennego dojazdu pracowników lub ich dojazdu – podniósł, że koszty te zostały wskazane w piśmie z dnia 12 marca 2025 r. Odnosząc się do kosztów szafy oświetlenia ulicznego wskazał, że została ona wyceniona przez Przystępującego w Formularzu ofertowym, przy czym ceny głównych materiałów składających się na tą pozycję zostały uwzględnione w zestawieniu cen złożonym przez wykonawcę i w ofertach, zaś pozostałe materiały potrzebne do wycenienia przedmiotowej szafy zostały wycenione w pozycji 36 zestawienia materiałów złożonego przez firmę Sigma Electro-Networks Sp. z o.o. Na potwierdzenie prawidłowości ww. wyceny, Zamawiający złożył dowód Zestawienie cen materiałów szafa oświetleniowa. Co do zarzutu dot. kwestii zaniżenia liczby rbh na wykonanie całego zadania Zamawiający uznał, że przyjęte przez wykonawcę SIGMA Electro-Networks Sp. z o.o. 15 dni roboczych i udział ośmiu pracowników są wystarczające. Na potwierdzenie – wskazał na własne szacunki. Jeszcze raz podkreślił, że załączone przedmiary robót nie mają charakteru wiążącego dla wykonawców, w związku z czym określone w nich roboczogodziny realizacji mają tylko charakter poglądowy, zaś to wykonawcy sami powinni określić, ile zajmie im realizacja tego zadania. W efekcie, zdaniem Zamawiającego nie doszło do naruszenia przepisów wskazanych w zarzutach odwołania.

Przystąpienie do postępowania odwoławczego zgłosił wykonawca SIGMA Electro-Networks sp. z o.o. w Nowym Tomysłu – po stronie Zamawiającego. W piśmie procesowym z dnia 14 marca 2025 r. wniósł o odrzucenie, ewentualnie oddalenie odwołania. Konieczność odrzucenia odwołania uzasadnił wskazaniem w odwołaniu, że Zamawiającym jest Urząd Gminy Kościan, podczas gdy zgodnie z art. 516 ust. 1 pkt 2 PZP, odwołanie powinno zawierać nazwę i siedzibę zamawiającego. Wskazał, że tak oznaczony zamawiający nie istnieje, gdyż w postępowaniu „Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Stare Oborzyska”, znak postępowania: ZP.272.11.2024 zamawiającym jest Gmina Kościan, Urząd Gminy jest natomiast jednostką organizacyjną Gminy, która nie posiada legitymacji do bycia podmiotem postępowania odwoławczego. W odniesieniu do uzasadnienia wniosku o oddalenie odwołania, Przystępujący podniósł, że jest ono bezzasadne, zaś twierdzenia w nim zawarte nie zostały poparte jakimikolwiek dowodami. Podkreślił, że w trakcie badania rażąco niskiej ceny, Przystępujący wykazał koszt materiałów, koszty robocizny oraz kwotę zysku o równowartości 18,31%. Jego zdaniem, wartość ta stanowi wystarczająco duży bufor bezpieczeństwa dla ewentualnych drobnych pomyłek, jakie mogłoby się pojawić przy kalkulacji oferty sporządzonej przez Przystępującego. Zaprzeczył, że kwota niedoszacowania oferty wynosi 63.000 zł netto, tym bardziej, że różnica między ofertą Przystępującego i Odwołującego wynosi jedynie 5.256,66 zł. Wskazał również, że sam Odwołujący w swoich wyjaśnieniach nie dokonuje kalkulacji, których oczekuje od Przystępującego. Zwrócił uwagę, że w uzasadnieniu odwołania, Odwołujący ogólnikowo wskazuje na błędy w złożonych wyjaśnieniach Przystępującego, nie udowadniając, dlaczego uważa je za błędy i dlaczego nie da się zrealizować zamówienia przy istnieniu tych rzekomych błędów. Podniósł, że koszty dojazdów

Przystępującego zostały skalkulowane w tabeli w wyjaśnieniach Tabela nr 4 Koszty zużycia paliwa przypadającego na dojazd. Podkreślił, że pismami z dnia 3 i 4 lutego.2025 r. przedstawił szczegółowe kalkulacje, karty katalogowe i certyfikaty na materiały oraz oferty cenowe na materiały. W odpowiedzi na zestawienie „minimalnych dowodów, jakie należało w niniejszym przypadku przedstawić” wskazał, że nie istnieją żadne wymogi co do sposobu przedstawienia wyjaśnień rażąco niskiej ceny. W odniesieniu do zarzutu dotyczącego drastycznego zaniżenia pozycji Przewiert mechaniczne – „przecisk” i zamieszczonej w odwołaniu tabeli z programu norma, Przystępujący wskazał, że jest to kalkulacja własna Odwołującego i nie jest prawidłowa. „W tabeli są też przedstawione koszty materiałów, które są uwzględnione w kalkulacji Przystępującego z wyjaśnień w pozycji rury do przycisków i dodatkowo była do tego przedstawiona oferta od hurtowni. Koszty robocizny przedstawione przez Odwołującego w tabeli to 363,3 h i jest to założenie z przedmiaru. Wychodzi z niego, że 10 m przecisku wykonuje się w ciągu 7 h! Przystępujący wykonuje wiele takich prac ze względu na wykonywanie przyłączy dla firmy Enea i z doświadczenia wie, że jest w stanie zrobić przecisk 100 m w ciągu jednego dnia roboczego.” Dodał, że Przystępujący przewozi przeciski na pace samochodu lub na przyczepce samochodu, którym przewożeni są pracownicy na miejsce pracy, więc nie ma konieczności doliczenia dodatkowego środka transportu dla urządzenia przeciskowego, dodatkowo przyczepa nie zużywa paliwa, a koszt ubezpieczenia to kwota rzędu 50 zł rocznie, więc jest nieistotny. Podkreślił również, że w żadnym miejscu SWZ lub OPZ Zamawiający nie wymagał, aby wykonawcy składający oferty w postępowaniu mieli wykazać, że dysponują sprzętem wymagany przez Zamawiającego. Przystępujący zaprzeczył, by nie uwzględnił którejkolwiek z pozycji z przedmiaru. Potwierdził, że skalkulował takie elementy, jak piasek do wykonywania nasypów, koszty folii, pomiary, podcinę drzew, demontaż opraw i przewodu i wyłączenie linii napowietrznej, a także szafkę oświetleniową. Podsumował, że Odwołujący nie wykazał, że cena zaoferowana przez Przystępującego jest rażąco niska tj. uniemożliwia Przystępującemu realizację umowy.

Odwołujący, w ślad za wnioskiem o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego, złożył spis kosztów na kwotę brutto 3.600,00 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika i koszty dojazdu na rozprawę w kwocie 815,00 zł. Zamawiający nie złożył spisu kosztów.

Krajowa Izba Odwoławcza ustaliła i zważyła, co następuje.

Izba ustaliła, że odwołanie nie zawiera braków formalnych i terminowo został uiszczony wpis od odwołania w wymaganej wysokości. Izba nie stwierdziła również podstaw do odrzucenia odwołania.

Do niniejszego postępowania odwoławczego – po stronie Zamawiającego – skutecznie przystąpił wykonawca SIGMA Electro-Networks sp. z o.o. w Nowym Tomyślu.

Wbrew wnioskowi Przystępującego, Izba nie stwierdziła podstaw do odrzucenia odwołania. Fakt błędnego oznaczenia Zamawiającego – nie jest przesłanką odrzucenia odwołania, zgodnie z art. 528 PZP. Ponadto, Odwołujący w dalszej treści odwołania prawidłowo oznaczył jako Zamawiającego Gminę Kościan, toteż wskazanie na wstępie odwołania Urzędu Gminy Kościan należało uznać za oczywistą omyłkę. Wątpliwości co do tego, że odwołanie dotyczy czynności i zaniechań Gminy Kościan, nie miał również sam Zamawiający, który przesłał kopię odwołania innym wykonawcom i wniósł odpowiedź na odwołanie.

Izba uznała także, że Odwołujący jest uprawniony do wniesienia odwołania do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej, bowiem posiada interes w uzyskaniu zamówienia i może ponieść szkodę w wyniku naruszenia przez Zamawiającego przepisów PZP. Odwołujący złożył ofertę w postępowaniu, która nie została odrzucona i może zostać wybrana jako najkorzystniejsza. Jak wskazał w odwołaniu – oferta wykonawcy SIGMA, z przyczyn opisanych w odwołaniu, nie powinna zostać wybrana jako najkorzystniejsza, gdyż zawiera rażąco niską cenę i powinna podlegać odrzuceniu. Izba ustaliła, iż w postępowaniu, wpłynęło 19 ofert, w tym: oferta Odwołującego z ceną brutto 294.900,00 zł, oferta Przystępującego z ceną brutto 289.643,34 zł oraz oferta ENERKON Sp. z o.o. z ceną brutto 308.432,49 zł. Kryterium oceny ofert stanowiła cena (60 %) oraz przedłużenie okresu gwarancja jakości i rękojmia za wady na wykonane roboty (40%). Zgodnie z ogłoszeniem o wyborze oferty najkorzystniejszej z dnia 26 lutego 2025 r., za najkorzystniejszą została uznana oferta Przystępującego – z punktacją 100 pkt, zaś na drugim miejscu znalazła się oferta Odwołującego z punktacją 98,63 pkt, kolejno oferta ENERKON sp. z o.o. z punktacją 96,34 pkt. Osiem ofert zostało odrzuconych. W efekcie, jak wskazano w odwołaniu, wobec nieprawidłowego rozstrzygnięcia postępowania, Odwołujący może ponieść szkodę wynikającą z utraty przedmiotowego zamówienia. Tym samym, spełnione są przesłanki materialnoprawne skorzystania ze środka ochrony prawnej, jakim jest odwołanie, wynikające z art. 505 PZP.

W świetle Rozdziału VI Specyfikacji Warunków Zamówienia (dalej: „SWZ”) pt. Opis przedmiotu zamówienia, wymagania dotyczące realizacji zamówienia, zadanie obejmuje budowę słupów oświetleniowych z oprawami energooszczędnymi LED w ilości 44 kpl. oraz linie kablową oświetleniową (typu YAKY 4x35 mm²) o długości ok. 1667 m. Zamawiający opisał szczegółowe wymagania co do wykonania linii kablowej oświetleniowej, słupów oświetleniowych, opraw oświetleniowych, szafki oświetleniowej SO oraz demontażu istniejącego oświetlenia ulicznego. Ponadto, Opis Przedmiotu Zamówienia (dalej jako: „OPZ”) stanowi Załącznik nr 7 do SWZ.

W SWZ zawarto wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wszystkie prace fizyczne związane z wykonywaniem wszystkich robót objętych zamówieniem (art. 95 PZP), w tym operatorów maszyn i urządzeń (z wyjątkiem obsługi geodezyjnej oraz osób pełniących funkcje kierownika budowy i kierowników robót jeżeli dotyczy). Zamawiający nie wymaga odbycia wizji lokalnej, ale jej przeprowadzenie jest możliwe, ponieważ teren, na którym prowadzona będzie inwestycja, jest terenem ogólnodostępnym (Rozdział V SWZ).

Wg Rozdziału XV SWZ pt. Sposób obliczenia ceny, za wykonanie przedmiotu zamówienia ustala się wynagrodzenie ryczałtowe. Cena oferty winna obejmować całkowity koszt wykonania przedmiotu zamówienia, w tym również wszelkie koszty towarzyszące wykonaniu zamówienia oraz koszty usunięcia wad i zapewnienia gwarancji jakości. Cena oferty musi zawierać koszty bezpośrednie (robocizny, materiałów, sprzętu i transportu), koszty pośrednie, podatki zgodnie z obowiązującym prawem, inne podobnego rodzaju obciążenia; koszty: organizacji robót, odtworzenia dróg i chodników zniszczonych w trakcie prowadzenia robót, obsługi geodezyjnej (w tym: inwentaryzacji geodezyjnej powykonawczej), nadzorów wynikających z odpowiednich uzgodnień, projektu tymczasowej organizacji ruchu, wykonania dokumentacji powykonawczej, badań oraz wszelkie ryzyka i zysk wykonawcy. Nie jest wymagane załączanie do oferty kosztorysu ofertowego. Załączone przez zamawiającego przedmiary robót są wyłącznie elementem pomocniczym, a nie zestawieniem planowanych prac w rozumieniu art. 629 oraz art. 630 § 1 Kodeksu cywilnego.

W Formularzu ofertowym stanowiącym Załącznik nr 1 do SWZ, umieszczona została tabela pt. Budowa oświetlenia ulicznego w miejscowości Stare Oborzyska zawierająca kolumnę pt. Poszczególne elementy zamówienia: 1. Oświetlenie uliczne 2. Szafka oświetleniowa 3. Pomiary i pozostałe koszty 4. Demontaż starych opraw ulicznych i słupów – co do których wykonawca powinien wpisać wartości netto.

Pismem z dnia 29 stycznia 2025 r., Zamawiający wezwał wykonawcę SIGMA, w oparciu o art. 224 ust. 1 i ust. 2 PZP do udzielenia wyjaśnień, w tym złożenia dowodów, w zakresie wyliczenia ceny, w celu ustalenia, czy zaoferowana cena nie jest rażąco niska w stosunku do przedmiotu zamówienia. Podał, że cena oferty tego wykonawcy jest niższa o ponad 30% od wartości zamówienia powiększonej o należny podatek od towarów i usług, ustalonej przed wszczęciem postępowania. Zwrócił się z pytaniem, czy zaoferowana cena obejmuje całkowity koszt wykonania przedmiotu zamówienia, w tym również wszelkie koszty towarzyszące jego wykonaniu. Wskazał na potrzebę przedstawienia ofert od dostawców, wyciągów z katalogów (wraz z cenami) itp. lub kalkulacji przygotowywanej przez wykonawcę na etapie składania ofert, obrazujących zakładane ceny dla co najmniej opraw oświetleniowych, wysięgników, słupów, szafek oświetleniowych, kabli które zostały przyjęte w ofercie. W przypadku przedstawiania kosztorysu, poprosił o załączenie zestawienia cen materiałów. Zacytował treść art. 224 oraz art. 226 ust. 1 pkt 8 PZP. Zastrzegł termin udzielenia wyjaśnień do dnia 4 lutego.

W odpowiedzi, wykonawca SIGMA, pismem z dnia 3 lutego 2025 r. potwierdził, że wykona zadanie za kwotę podaną w kosztorysie ofertowym. Wskazał, że nie będzie korzystał z podwykonawców, że jego siedziba jest zlokalizowana w bliskiej odległości od miejsca realizacji prac oraz, że posiada własny sprzęt budowlany i ma ogromne doświadczenie w budowie oświetlenia ulicznego, co pozwala na prawidłową kalkulację kosztów. Potwierdził, że wszyscy pracownicy są zatrudnieni na umowę o pracę, zgodnie z przepisami dotyczącymi kosztów pracy oraz dodał, że proponowane materiały posiadają konieczne certyfikaty, w dowód czego przedstawił karty katalogowe i certyfikaty. Przedstawił kalkulację kosztów materiałowych na kwotę 152.752,79 zł netto, obejmującą 36 pozycji, w tym poz. 35 Rury do przecisków 539,76 m x 15,00 – 8096,40 oraz poz. 36 Materiały pomocnicze 1 kpl. X 5048,49 – 2692,43. Odnosząc się do kosztów robocizny wskazał, że szacuje je na poziomie 39.360,00 zł netto, w tym kwota za roboczogodzinę 30,00 zł. Oszacował, że prace zajmą 21 dni roboczych a do zadania zostanie oddelegowanych 8 osób, łącznie 1.312 rbh. Wskazał, że szacowany zysk wychodzi na poziomie 43.369,60 zł netto. Dodał, że spodziewa się uzyskać dodatkowe rabaty na podstawowe materiały, gdyż zaopatruje się w kilku hurtowniach i może otrzymać korzystniejsze ceny. Do wyjaśnień dołączył również dowód w postaci ofert cenowych na moment przygotowania oferty oraz karty katalogowe i certyfikaty.

Dnia 4 lutego, wykonawca SIGMA przekazał Zamawiającemu pismo, w którym wskazał, że w związku z błędem rachunkowym i omyłką zawartą w wyjaśnieniach, przesyła poprawne dane dotyczące szacunkowych kosztów robocizny. Wyjaśnił, że szacuje je na poziomie 39.360,00 zł netto, w tym kwota za roboczogodzinę 41,00 zł. Oszacował, że prace zajmą 15 dni roboczych a do zadania zostanie oddelegowanych 8 osób, łącznie 960 rbh. Zaznaczył, że pozostała część wyjaśnień nie ulega zmianie.

Pismem z dnia 11 lutego 2025 r., Zamawiający wezwał Przystępującego do wskazania informacji, czy w stawce roboczogodziny uwzględnione zostały koszty składek na ubezpieczenia społeczne, emerytalne, zdrowotne itp., a jeżeli tak, to jaki to koszt/procent stawki? Ponadto, zwrócił się o wyjaśnienie, gdzie są ujęte koszty sprzętu, jakim wykonawca będzie dysponować na potrzeby realizacji zamówienia, w tym koszty paliwa.

Dnia 12 lutego 2025 r. wykonawca SIGMA udzielił na powyższe wezwanie odpowiedzi, w której wskazał, że w zależności od miesiąca, w którym miałyby być wykonywane prace dotyczące zamówienia, koszt jednej roboczogodziny pracownika zatrudnionego na umowę o pracę waha się od 25,36 zł/rh brutto do 32,40 zł/rh. W tabeli nr 1 wskazano, że łączny koszt

przypadający na 1 rh pracownika w zależności od miesiąca waha się od 30,93 zł/rh do 39,62 zł/rh dla umów o pracę z minimalnym wynagrodzeniem i od 42,73 zł/rh do 54,59 zł/rh w przypadku umów o pracę dla kierownika prac. Podtrzymał, że przewiduje 15 dni na wykonanie prac i oddelegowanie 8 osób, co daje 960 rbh. Ostatecznie ustalił, że całkowity koszt wynagrodzeń wraz ze wszystkimi kosztami potrącanymi z wynagrodzenia brutto oraz pokrywanymi przez pracodawcę wyniesie 35.775,60 zł. W odniesieniu do wyjaśnienia kosztów sprzętu wskazał, że dysponuje własnym sprzętem toteż nie był zobowiązany doliczać kosztu wynajmu, dzierżawy urządzeń. Koszty związane z użytkowaniem sprzętu podczas wykonywania zlecenia wycenił łącznie na kwotę 3.584,88 zł. W tabelach przedstawił kalkulację kosztów pracy poszczególnego rodzaju sprzętu biorąc pod uwagę czas jego pracy, zużycie paliwa oraz cenę za litr paliwa w kwocie 4,68 zł. Założył, że wykonanie 10m przecisków zajmuje około 1 godzinę, wycena obejmuje 533 m (zaokrąglone do 540 m), zatem prace zajmą 54h, a urządzenia zużyją 4 l paliwa na 1 h pracy. Wyjaśnił, że ze względu na powiązanie kosztów zużycia sprzętu bezpośrednio z pracą poszczególnych pracowników stosuje kalkulację doliczeniową i uwzględnia koszty związane z użyciem sprzętu w koszcie roboczogodziny. „Stąd suma wynagrodzeń z narzutami 35 775,60 zł plus koszty przypadające na sprzęt 2 466,36 zł i 1 118,52 zł, daje nam kwotę 39 360,48 zł po podzieleniu przez przyjęte 960 h koszt jednej roboczogodziny to po zaokrągleniu to 41,00 zł.”

Informacją z dnia 26 lutego 2025 r. Zamawiający powiadomił wykonawców o wyborze najkorzystniejszej oferty wykonawcy Sigma Electro-Networks sp. z o.o. z Nowego Tomysła oraz o odrzuconych ofertach.

Izba zaliczyła w poczet akt postępowania:

- 1) dokumentację przekazaną przez Zamawiającego w postaci elektronicznej, która wpłynęła do akt sprawy w dniu 6 marca 2025 r., w szczególności:
 - Ogłoszenie o zamówieniu,
 - SWZ wraz z załącznikami oraz wyjaśnieniami i modyfikacjami,
 - oferty,
 - informacja z dnia 5 grudnia o podmiotach, które złożyły ofert i o cenach ofert,
 - Badanie ofert pod kątem występowania rażąco niskiej ceny – 14 stycznia 2025 r.,
 - wezwanie do złożenia wyjaśnień treści ofert oraz w zakresie wyliczenia ceny, w szczególności wezwania z dnia 16 stycznia 2025 r. oraz z dnia 27 stycznia 2025 r. skierowane do Odwołującego wraz z odpowiedziami Odwołującego,
 - zawiadomienie z dnia 27 stycznia 2025 r. o wyborze najkorzystniejszej oferty,
 - Protokół postępowania;
- 2) dowód złożony przez Zamawiającego przy odpowiedzi na odwołanie, na fakty powołane przez stronę:
 - zestawienie cen materiałów dot. szafy oświetleniowej,
- 3) dowody złożone przez Przystępującego na rozprawie, na fakty powołane przez uczestnika:
 - umowy o pracę z pracownikami oraz formularze ZUS.

Biorąc pod uwagę zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, poczynione ustalenia faktyczne oraz orzekając w granicach zarzutów zawartych w odwołaniu, Izba zważyła, co następuje.

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Izba stwierdziła, że nie ma podstaw do odrzucenia przez Zamawiającego oferty Przystępującego, SIGMA Electro-Networks sp. z o.o. na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 8 w zw. z art. 224 ust. 6 PZP, ani na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 5 PZP. Oferta złożona przez tego wykonawcę nie zawiera rażąco niskiej ceny ani kosztu w stosunku do przedmiotu zamówienia, zaś złożone wyjaśnienia w zakresie wyliczenia ceny odpowiadają na wezwania i uzasadniają podaną w ofercie cenę oraz koszty realizacji zamówienia.

To na Odwołującym ciążył ciężar wykazania zarzutów (art. 534 ust. 1 PZP), a mimo to Odwołujący nie przedstawił żadnego dowodu na swoje twierdzenia. Tym samym, w żaden sposób nie wykazał, że kalkulacje Przystępującego są błędne a wyjaśnienia niepełne. Powołał się na wyliczenia z programu norma, ale w żaden sposób ich nie udowodnił. Wszak do tych wyliczeń musiał przyjąć jakieś założenia, obejmują one zatem właściwy Odwołującemu sposób kalkulacji i same z siebie nie dowodzą, że sposób kalkulacji przyjęty przez Przystępującego jest niewłaściwy. Wskazał na prace dodatkowe, których miał nie uwzględnić Przystępujący – ale nie wykazał ich kosztu. Wskazał na koszt wykonania szafy ok. 7 tys. zł, ale w żaden sposób go nie udowodnił. Nie pokusił się nawet o przedstawienie własnej kalkulacji kosztów oferty. Wobec powyższego, Izba nie była w stanie stwierdzić wiarygodności tych argumentów. W istocie to odwołanie, a nie wyjaśnienia wykonawcy SIGMA, jest ogólnikowe i niewystarczające do wydania wyroku uwzględniającego. Zasadniczą część uzasadnienia odwołania obejmuje powielenie treści wezwań Zamawiającego i wyjaśnień Przystępującego oraz przytoczenie treści orzeczeń Krajowej Izby Odwoławczej.

Odnosząc się szczegółowo do argumentacji odwołania, należy wskazać, co następuje.

Nie można zgodzić się z poglądem Odwołującego, że wyjaśnienia wykonawcy SIGMA zawierają same ogólne stanowiska i nie zawierają żadnych możliwych do uchwycenia wartości ekonomicznych pozwalających na ocenę, w jaki sposób ukształtowana została cena – skoro w wyjaśnieniach wskazano na warunki realizacji zamówienia, jakie dotyczą

tego wykonawcy oraz przedstawiono kalkulację czynników cenotwórczych składających się na cenę oferty, tj. materiały i robociznę, a także wskazano na szacowany zysk. Przystępujący w wyjaśnieniach z dnia 3 lutego wymienił niezbędne do wykonania zamówienia materiały i ich koszt oraz wskazał na stawkę za roboczogodzinę oraz liczbę osób jaka zostanie przez niego oddelęgowana do realizacji zamówienia i czas, jaki będzie potrzebny na jego wykonanie. Wskazał, że kwota za roboczogodzinę została przyjęta na poziomie 41,00 zł. Pismem z dnia 4 lutego, samodzielnie dostrzegając swój błąd, w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego na udzielenie wyjaśnień, wykonawca SIGMA sprostował wyliczenia dotyczące kosztów robocizny. Był do tego uprawniony. Ponadto, w związku z wezwaniem do dodatkowych wyjaśnień, Przystępujący wskazał na koszty zatrudniania pracowników na potrzeby realizacji zamówienia – pozostające po stronie pracodawcy oraz koszty sprzętu związane z zużyciem paliwa przez sprzęt oraz koszty przypadające na dojazdy. Doliczając koszty sprzętu do kosztów robocizny podtrzymał stawkę 41,00 zł za roboczogodzinę. Nie zmieniał zatem i nie dopasowywał w żaden sposób wyjaśnień do zaoferowanej ceny, jak to twierdzi Odwołujący. Nie sposób uznać również, że wyjaśnienia Przystępującego zawierają błędy, obejmują nieuzasadnione korekty.. Odwołujący pomija, że w żadnym z pism Przystępującego obejmujących wyjaśnienia nie zmienił on kwoty wynagrodzenia, przyjętych kosztów i stawek. Co zaś tyczy się zmiany liczby roboczogodzin, to Przystępujący wytłumaczył to błędem rachunkowy i omyłką, a skoro sprostował te kwestie pismem, które przekazał Zamawiającemu w terminie złożenia odpowiedzi na wezwanie, to takie uzasadnienie było wystarczające dla ich przyjęcia. Nie można uznać, że w ten sposób Przystępujący zmienił swoje wyjaśnienia mając za cel dopasowanie stawek do zaoferowanej ceny. Co innego, gdyby to Zamawiający wychwycił ewentualne błędy – tak jednak nie było. Nieprawdą jest również, że Przystępujący zmniejszając liczbę godzin przyjętych do realizacji zamówienia uczynił to niezgodnie z założeniami przyjętymi przez Zamawiającego, skoro – jak przyznał sam Odwołujący – przedmiar jest dokumentem poglądowym i pomocniczym. Odwołujący nie wykazał przy tym, że przedmiotowego zamówienia nie sposób wykonać przy przyjętej przez Przystępującego ilości roboczogodzin.

Odwołujący zupełnie pomija, że niniejsze zamówienie objęte jest wynagrodzeniem ryczałtowym, w ramach którego – jak słusznie podniósł Zamawiający – nie jest konieczne przedstawienie szczegółowego kosztorysu ofertowego. W tym wypadku, ceny jednostkowe i składowe bada się tylko wówczas, kiedy mogą zaważyć na należytych wykonaniu zamówienia (wyr. Izby z 19 czerwca 2023 r., sygn. KIO 1540/23). Odwołujący nie wykazał, by tak było.

Odwołujący niezasadnie pomija również, iż uznanym w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej dowodem na sposób wyliczenia ceny jest kalkulacja własna wykonawcy. Tym samym, w zakresie w jakim kalkulacja ta pokazuje, że cena ofertowa została obliczona w sposób należyty, jest realna i zapewnia możliwość wykonania zamówienia, bez poniesienia straty przez wykonawcę – kalkulacja taka może wystarczyć do uznania, że wykonawca należyście wyjaśnił cenę. Niemniej jednak, nie jest prawdą, że Przystępujący nie przedstawił Zamawiającemu żadnych dowodów – do wyjaśnień załączone zostały ofert sprzedaży, karty katalogowe i certyfikaty. Rację ma również Przystępujący, iż nie istnieje wzór wg którego powinno się składać wyjaśnienia w zakresie wyliczenia ceny, jak też katalog dowodów, przy pomocy których wykonawca powinien wykazać, że obliczona cena jest realna. Tym samym zawarty w odwołaniu katalog jest subiektywną oceną okoliczności dowodzenia dokonaną przez Odwołującego i wcale nie oznacza, że tylko przy złożeniu takiego rodzaju dowodów, wykonawca SIGMA był w stanie udowodnić, że prawidłowo obliczył cenę ofertową. Prezentowane przez Odwołującego stanowisko jest zbyt formalistycznym i nieracjonalnym podejściem i nie uwzględnia obowiązującej zasady proporcjonalności (art. 16 pkt 3 PZP). W ramach wyjaśnień rażąco niskiej ceny, zadaniem wykonawcy nie jest wyjaśnienie i udowodnienie wszystkiego, tj. każdego najdrobniejszego elementu wyceny, lecz pokazanie zamawiającemu sposobu kalkulacji ceny w taki sposób, by wykazać, że jest ona realna. Każdy wykonawca inaczej kalkuluje cenę i uwzględnia inne czynniki, inne wartości, stąd nie ma jednego wzorca do kalkulacji ceny na gruncie danego zamówienia. Również brak odniesienia się do pewnych kosztów lub brak złożenia określonych dowodów nie skutkuje automatycznie uznaniem, że cena ofertowa jest rażąco niska, jeżeli fakt uwzględnienia tych kosztów wynika z całokształtu okoliczności. W ocenie Izby, złożone przez Przystępującego dowody są adekwatne do treści składanych wyjaśnień, rodzaju i zakresu zamówienia i potwierdzają spójność i rzetelność wyjaśnień. Oczekiwanie Odwołującego dotyczące poparcia wyjaśnień konkretnymi dowodami, np. umowy o prace nie ma umocowania w przepisach PZP oraz orzecznictwie Izby.

Odnosząc się do zarzutu, że Przystępujący drastycznie zaniżył pozycję Przewiertły mechaniczne – „przecisk” Izba uznała za przekonujące stanowisko Zamawiającego, że wykonawca SIGMA po prostu skalkulował tą pozycję w inny od Odwołującego sposób. Skoro, wykonawca SIGMA uwzględnił wszystkie czynniki w zakresie koniecznym do wykonania tych prac, zaś Odwołujący twierdzi, że tak nie jest i że wykonawca SIGMA zaniżył wartość tych prac – to powinien te twierdzenia udowodnić.

Nie wiadomo również, na jakiej podstawie Odwołujący stwierdził, że wykonawca SIGMA nie uwzględnił kosztów nasypywania piasku, folii, pomiarów elektrycznych, podcinki drzew, demontażu starych opraw, demontażu przewodów, wyłączenia linii napowietrznej, szafki oświetleniowej, kosztów dojazdów i na jakiej podstawie przyjął wartości, które zdaniem Odwołującego powinny zostać uwzględnione w wycenie ofertowej Przystępującego. Zarówno stanowisko Zamawiającego, jak też stanowisko Przystępującego potwierdzają, że koszty te zostały uwzględnione w cenie ofertowej,

co zaś tyczy się ich prawidłowej wartości – to wobec braku jakiejkolwiek inicjatywy dowodowej po stronie Odwołującego Izba nie jest w stanie zweryfikować podniesionych przez niego twierdzeń.

Odwołujący zdawkowo również uzasadnił zarzut naruszenia art. 226 ust. 1 pkt 5 PZP wskazując, że wykonawca SIGMA nie wziął pod uwagę wszystkich prac dodatkowych, które są konieczne do wykonania zadania. Podstawa faktyczna w tym zakresie została rozwinięta przez Odwołującego w ramach uzasadnienia zarzutu dotyczącego rażąco niskiej ceny, który to zarzut Izba uznała za nieudowodniony. Tym samym również niezgodność treści oferty z warunkami zamówienia nie została przez Odwołującego udowodniona. Ponadto, podkreślić należy, że stwierdzenie niezgodności treści oferty z warunkami zamówienia wymaga wskazania konkretnego postanowienia SWZ, z którym niezgodności upatruje Odwołujący. Takiego wskazania zabrakło w treści odwołania. Toteż Izba nie mogła zweryfikować, z którym postanowieniem SWZ treść oferty wykonawcy SIGMA jest niezgodna.

Konsekwencją oddalenia ww. zarzutów jest również oddalenie zarzutu dotyczącego naruszenia art. 239 ust. 1 PZP poprzez dokonanie wyboru oferty wykonawcy SIGMA jako najkorzystniejszej, skoro jak wynika z treści niniejszego uzasadnienia wyroku, oferta nie podlega odrzuceniu, zaś skoro uzyskała najwyższą liczbę punktów w ramach kryterium oceny ofert, to powinna zostać wybrana jako najkorzystniejsza.

Biorąc powyższe pod uwagę, na podstawie art. 552 ust. 1, art. 553 i art. 554 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 1 lit. a i b PZP, orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku postępowania - na podstawie 557 PZP oraz w oparciu o przepisy 1 i pkt 2 lit. a) i b) w zw. z 8 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobieraniu wpisu od odwołania (Dz. U. poz. 2437 ze zm.). Zamawiający nie złożył spisu kosztów toteż Izba nie mogła uwzględnić wniosku Zamawiającego o zasądzenie na rzecz Zamawiającego kosztów postępowania odwoławczego, bowiem do kosztów postępowania odwoławczego, zgodnie z § 5 pkt 2 ww. rozporządzenia, zalicza się uzasadnione koszty stron postępowania odwoławczego, w wysokości określonej na podstawie rachunków lub spisu kosztów, złożonych do akt sprawy.

Z tych względów, Izba orzekła jak w sentencji.

Przewodnicząca: